

Ewa Ganowicz

Od redakcji

Pogranicze. Polish Borderland Studies 3/1, 5-6

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Od redakcji

Ewa Ganowicz¹

Link do artykułu:

http://www.pogranicze.uni.opole.pl/biblioteka/docs/tom3/ganowicz_t3n1.pdf

Standard cytowania (APA):

Ganowicz, E. (2015). Od redakcji. *Pogranicze. Polish Borderlands Studies*, t. 3, nr 1, s. 5-6.

Oddajemy do rąk czytelników trzeci tom czasopisma naukowego *Pogranicze. Polish Borderlands Studies*. W tym roku uwagę poświęciliśmy regionowi Śląska Opolskiego. Powód naszego zainteresowania jest dość oczywisty: jako czasopismo wydawane w Instytucie Politologii Uniwersytetu Opolskiego, badania śląskoznawcze chcemy uczynić jednym z wiodących tematów. Potencjał ośrodków naukowych naszego miasta jest w tym zakresie nie do przecenienia, czego dowodzą zamieszczone w tomie artykuły.

Bezpośrednim pretekstem do sporządzenia numeru tematycznego była konferencja naukowa, zorganizowana przez Katedrę Studiów Regionalnych i Pracownię Polityki Lokalnej Instytutu Politologii UO, zatytułowana *Śląsk Opolski jako region wspólnoty obywatelskiej*. Szczególne dla tematyki były miejsce i czas konferencji. Odbyła się ona bowiem 19 listopada 2014 roku, trzy dni po pierwszej turze wyborów samorządowych. Data dała asumpt do skupienia uwagi na zagadnieniach specyfiki wyborczej województwa opolskiego, w tym rywalizacji mniejszości niemieckiej i Ruchu Autonomii Śląska. Jarnołtówek: miejscowość turystyczna położona u podnóża Gór Opawskich, w której zorganizowana została konferencja prawie doskonale ilustruje kulturową, historyczną i etniczną złożoność Opolszczyzny. Profesor Wojciech Chlebda, opolski filolog pochodzący z Jarnołtówek, tak opisuje pograniczny charakter miejscowości:

Od XIII wieku wieś nosiła nazwę Arnoldsdorf, a jej mieszkańcami byli przez stulecia przede wszystkim Niemcy. Wsią pograniczną stała się w r. 1742, kiedy między Arnoldsdorf i odległym o dwa kilometry miasteczkiem Zuckmantel przeprowadzono granicę między Prusami i Austrią. Pograniczną pozostała też po roku 1871, kiedy weszła w skład Cesarstwa Niemieckiego graniczącego z Austro-Węgrami. Po zaborze Czechosłowacji i *anschlusie* Austrii Arnoldsdorf i Zuckmantel jednakowo

---

1 Dr Ewa Ganowicz - kierownik Pracowni Polityki Lokalnej w Instytucie Politologii Uniwersytetu Opolskiego.

stały się częścią III Rzeszy. W ponad siedemsetletniej historii wsi rok 1945 stał się cezurą o najdalej idących i do dzisiaj trwałych skutkach. Ludność niemiecka od czerwca 1945 do czerwca 1946 roku została stopniowo, ale całkowicie wysiedlona. 16 lipca 1945 r. (...) zaczęło się osiedlanie ludności polskiej – w niewielkiej części pochodzącej z centralnej Polski (z Zagłębia), w części przeważającej – z Kresów Wschodnich, z okolic Tarnopola. (...) Po wysiedleniu Niemców kresowianie jako Niemców traktowali tutejszych Ślązaków mówiących albo po niemiecku, albo równie niezrozumiałą dla kresowian gwarą śląską (Chlebda 2015: 44).

Krajobraz taki tworzył odpowiednie tło dla rozważań o wielokulturowości województwa opolskiego, który to temat okazał się wiodącym paradygmatem, wyznaczającym tok wykładu większości prelegentów.

Specyfika wydawnicza czasopisma naukowego nie pozwala na publikację materiałów z konferencji w postaci tradycyjnego tomu pokonferencyjnego, będącego pełną relacją z obrad. W związku z tym redaktorzy zdecydowali, że wszystkie teksty poddane zostaną typowej procedurze podwójnie ślepej recenzji, a autorzy dołożyli starań, aby na bazie wystąpień przygotować artykuły naukowe. Zrezygnowano też z zamieszczenia zapisu dyskusji plenarnej i panelowych, z wyjątkiem jednego głosu, który finalnie przybrał postać obszernego referatu. Materiały podzielono na dwie części, z których każda stanowiła jeden numer tomu. W numerze pierwszym, nad którym prace redakcyjne zakończono we wrześniu 2015 roku, zamieszczone zostały rozprawy historyczne i politologiczne, dotyczące przyczyn i konsekwencji wielokulturowości Opolszczyzny. W numerze drugim, który opublikowany zostanie w grudniu, opublikowane będą analizy politologiczne dotyczące bieżącej sytuacji w polityce lokalnej i regionalnej województwa, a także artykuły poświęcone zagadnieniu migracji zarobkowych z województwa opolskiego i ich konsekwencji społeczno-politycznych.

Zapraszamy do krytycznej lektury!

Literatura:

Chlebda, W. (2015). Pogranicza i pograniczność w polskich perspektywach oglądu. W: W. Chlebda, I. Dobrotová (red.), *Pograniczność i pogranicza w perspektywie nauk społecznych i humanistycznych*. Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, s. 43-77.